

МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА

Рударење између наслеђа и будућности: економске, друштвене и еколошке перспективе

Београд, Институт економских наука, 13–14. новембар 2025.

Рок за пријаву: 15. јун 2025. 30. јун 2025.

Рударење као кључни елемент глобалне индустрије има дубоке економске и еколошке импликације, које су нарочито видљиве на локалним нивоима. У Србији и региону, рударска традиција обликовала је економске и политичке токове кроз историју, док савремени изазови, попут одрживог развоја и енергетске транзиције, отварају нова питања о његовој улози у друштвеним, економским и политичким оквирима.

Међународна конференција **Рударење између наслеђа и будућности** има за циљ анализу историје рударења у Србији и региону кроз мултидисциплинарни приступ, односно повезивање политичких, економских, друштвених, технолошких и еколошких наратива. Конференција окупља стручњаке из области историје, економије, социологије, екологије, инжењерства, антропологије, студија културе и медија, али и других дисциплина, омогућавајући интердисциплинарно промишљање рударских политика и њихових последица. Период анализе обухвата развој рударских активности од средњег века до савременог доба, с посебним нагласком на кључне преломне тачке као што су настанак модерне државе у 19. веку, развој индустријализације у 20. веку, као и савремени изазови глобализације и зелене транзиције.

Кључна истраживачка питања укључују:

- Како су рударски ресурси обликовали економски развој и политичку динамику Србије и региона?
- Да ли су рударски пројекти подстицали модернизацију или продубљивали економску зависност?
- Какве су биле економске, друштвене и еколошке последице рударења на локалне заједнице?
- Како теорије одраста и пост-екстрактивистичке перспективе могу допринети промишљању алтернатива тренутним моделима рударске индустрије?

Тематске области конференције:

1. Рударење и економски развој: индустријализација или економска зависност?

У којој мери је рударски сектор у Србији подстицао индустријализацију и технолошки напредак, а у којој мери је ограничавао развој кроз зависност од примарне производње? Како су различити периоди рударске експанзије (средњовековно рударство, време Кнежевине/Краљевине Србије, време Југославије, транзициони период) утицали на домаћу индустрију и тржиште рада?

2. Структурна зависност и модели економске политике

Да ли су Србија и земље региона кроз историју успеле да интегришу рударење у одрживи економски модел или су остале заробљене у зависности од страног капитала и извоза сировина? Како су међународни економски односи и присуство страних рударских компанија утицали на сувереност економске политике?

3. Политичке последице рударења: ресурси, власт и моћ

Да ли је рударски сектор доприносио политичкој стабилности или је стварао основе за клијентелизам, корупцију и рентијерство? Какву су улогу рударски ресурси играли у спољнополитичким стратегијама Србије и Југославије — да ли су олакшавали међународну сарадњу или распиривали геополитичке конфликте?

4. Друштвени и еколошки аспекти рударења: од екстрактивизма ка пост-екстрактивизму

Како су рударски пројекти обликовали друштвене односе, радничке покрете и локалне заједнице? Како су еколошке последице рударења утицале на одрживост развоја и јавну перцепцију индустрије? На који начин екофеминистички, плуриверзални и пост-екстрактивистички приступи могу допринети критици и превазилажењу екстрактивизма као ширег феномена који надилази саму рударску индустрију? Како теорије одраста могу бити повезане са активизмом на терену? Како концепт „културе рударења“ помаже да разумемо како су рударски рад, сећање и идентитет обликовали локалне заједнице у Србији и региону — посебно у контексту трансформација рада, наслеђа и еколошких изазова?

Рок за пријаву је 15. јун 2025. године.

Пријаве се шаљу на имејл адресу: deit@ien.bg.ac.rs

Конференција ће се одвијати на српском (и другим међусобно разумљивим језицима региона) и енглеском језику. Дужина презентација је ограничена на 15 минута. Поред емпиријских истраживања, учесници могу да презентују и теоријска разматрања у вези са централном темом. Коначна листа учесника биће објављена 30. јуна 2025.

Пријава треба да садржи:

- Име и афилијацију аутора, CV (до 300 речи), имејл адресу за комуникацију
- Наслов презентације
- Апстракт (до 300 речи)
- Оквирну тематску област

Публикације

По завршетку конференције биће објављена књига апстраката са свим прихваћеним излагањима. Такође, током 2026. године планира се објављивање зборника радова, који ће обухватити проширене верзије одабраних излагања са конференције. Учесници ће бити позвани да своје радове доставе након конференције, а додатне информације о роковима и начину селекције биће благовремено прослеђене.

Финансијска подршка и котизација

Међународна конференција *Рударење између наслеђа и будућности* не наплаћује котизацију за учешће. Међутим, организатори располажу ограниченим средствима за покривање трошкова смештаја и путовања, која су доступна искључиво истраживачима из иностранства. С обзиром на ограниченост ових средстава, подстичемо учеснике да се информишу код својих матичних институција о могућностима финансирања ових трошкова.

Додатне информације о доступној подршци и критеријумима за њено одобравање биће достављене одабраним учесницима након прихватања њихових излагања.

Научни одбор:

др Марко Миљковић (председник, Институт економских наука), проф. др Улф Брунбауер (Leibniz-Instituts für Ost- und Südosteuropaforschung; Universität Regensburg), проф. др Реми Базилије (Panthéon-Sorbonne University – Paris 1), проф. др Хрвоје Петрић (Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу), проф. др Андреа Матошевић (Филозофски факултет

Свеучилишта Јурја Добриле у Пули), доц. др Немања Радоњић (Филозофски факултет Универзитета у Београду), др Ксенија Ханачек (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals, Universitat Autònoma de Barcelona), др Јуре Рамшак (Inštitut za zgodovinske študije, ZRS Koper), др Милица Кочовић Де Санто (Институт економских наука), др Александар Матковић (Институт економских наука)

Организациони одбор:

др Владимир Андрић (председник, Институт економских наука), др Марко Миљковић (Институт економских наука), др Милица Кочовић Де Санто (Институт економских наука), др Александар Матковић (Институт економских наука), МА Емилија Цветковић (Институт економских наука)